

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"

III. GEREKÇE

1) 18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 22 nci maddesi ile 12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 7 nci maddesine eklenen fıkradaki; a- 'mülkiyete yönelik Hazinece dava açılmaz, açılmış davalardan vazgeçilir,' ile b- 'açılan davalar sonunda bu taşınmazların mera olarak sınırlandırılmasına ve özel sicile yazılmasına dair verilen ve kesinleşen mahkeme kararları uygulanmaz ve bu kararlar uyarınca tapu kütüklerine konulan şerhler terkin edilir' tümcelerinin Anayasa'ya aykırılığı

a- 'mülkiyete yönelik Hazinece dava açılmaz, açılmış davalardan vazgeçilir,' tümcesinin Anayasa'ya aykırılığı

İptali istenen bu tümce ile, Organize Sanayi Bölgelerinin bulunduğu alanlardaki mera vasıflı taşınmazlar hakkında, mülkiyete yönelik Hazinece dava açılmayacağı, açılmış davalardan da vazgeçileceği öngörülmektedir.

Anayasanın 45 inci maddesinin birinci fıkrasında,

'Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır'

hükmüne yer verilmiştir. Bu maddenin gerekçesinde de aynen,

'Madde, Devlet'e tarım arazilerinin ve çayırlarla meraların amaç dışı kullanılmasını önleme görevini yüklemektedir. Bu ifade ile amaçlanan; tarım arazilerinin endüstri ve şehirleşme sebebiyle yok edilmesinin önlenmesidir. Devlet, bu amaçla yasal düzenlemeler yapmalıdır'

denilmiştir. Bu gerekçeden de anlaşılacağı üzere, Devlet'e, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tarım arazilerinin endüstri ve şehirleşme nedeniyle yok edilmesinin önlenmesi görevi verilmiştir. Organize Sanayi Bölgelerinin bulunduğu alanlardaki mera vasıflı taşınmazlar hakkında; mülkiyete yönelik Hazinece dava açılmaz, açılmış davalardan vazgeçilir kuralı ile meraların endüstri nedeniyle yok edilmenin önü açılmaktadır.

Bu nedenle iptali istenen tümce, Anayasa'nın 45 inci maddesine aykırıdır.

b- 'açılan davalar sonunda bu taşınmazların mera olarak sınırlandırılmasına ve özel sicile yazılmasına dair verilen ve kesinleşen mahkeme kararları uygulanmaz ve bu kararlar uyarınca tapu kütüklerine konulan şerhler terkin edilir' tümcesinin Anayasa'ya aykırılığı

İptali istenen bu tümce de, yukarıda (a) başlığı altından belirtilen nedenlerle Anayasa'nın 45 inci maddesine aykırı olduğu gibi ayrıca Anayasa'nın 138 inci maddesine de ters düşmektedir.

'Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında tanımlandığı gibi, hukuk devleti;

İnsan haklarına saygı gösteren, bu hakları koruyucu adil bir hukuk düzeni kuran, bunu sürdürmeye kendisini yükümlü sayan, bütünüyle hukuka uyan devlet demektir. Hukuk devleti niteliğini kazanmanın vazgeçilmez koşullarından birisi mahkeme kararlarına uyulma zorunluluğudur. Anayasanın 138. maddesinde; Yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu,

bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiç bir surette değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği öngörülmüştür.

Bu kural gereğince yasama organının yapacağı düzenlemelerde daha önce aynı konuda verilen yargı kararlarını etkisiz kılacak biçimde yasa çıkarmamak yükümlülüğü vardır.' (Anayasa Mahkemesi'nin 24.12.2003 tarihli ve E.2002/43, K.2003/103 sayılı kararı).

Bu nedenle, kesinleşen mahkeme kararları uygulanmayacağını ve bu kararlar uyarınca tapu kütüklerine konulan şerhlerin terkin edileceğini öngören iptali istenen tümcenin, Anayasanın 138 nci maddesine de aykırı olduğu kuşkusuzdur.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleriyle çelişmesine yol açacak ve dolayısı ile Anayasanın 2 nci maddesinin yanısıra, 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Bu nedenle iptali istenen tümceler, Anayasa'nın 2 nci ve 11 inci maddelerine de aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle, 18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 22 nci maddesi ile 12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 7 nci maddesine eklenen fıkradaki;

a- 'mülkiyete yönelik Hazinece dava açılmaz, açılmış davalardan vazgeçilir,' tümcesi, Anayasa'nın 2 nci, 11 inci ve 45 inci maddelerine aykırı olduğundan,

b- 'açılan davalar sonunda bu taşınmazların mera olarak sınırlandırılmasına ve özel sicile yazılmasına dair verilen ve kesinleşen mahkeme kararları uygulanmaz ve bu kararlar uyarınca tapu kütüklerine konulan şerhler terkin edilir' tümcesi, Anayasa'nın 2 nci, 11 inci, 45 inci ve 138 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptal edilmeleri gerekmektedir.

2) 18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 32 nci maddesinin (17) numaralı fıkrasının (b) bendinin Anayasa'ya aykırılığı

Tarihi ve doğal mirasın devlet koruması altına alınması büyük önem arz etmekte, tarihi ve doğal miras koruma altına alınırken bireylerin mülkiyet hakkı da gözetilmektedir. Anayasamızda mülkiyet hakkı, temel hak ve özgürlüklerin kapsamına alınarak koruma altına alınmıştır. Taşınmazları doğal ve arkeolojik sit alanı kapsamında bulunan bireylerin mülkiyet haklarının korunarak aynı zamanda bu taşınmazların devlet koruması altına alınması, sosyal hukuk devletinin gereğidir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, doğal, arkeolojik ve kentsel sit alanında kalan taşınmazların hukuki durumlarını düzenlemektedir. Bu düzenlemelere göre, taşınmazı I. ve II. derece arkeolojik ve doğal sit alanında kalan taşınmaz sahibi birey, söz konusu taşınmazı üzerinde inşaat yapamamaktadır. Sit alanı kapsamında taşınmazı bulunan bireylerin, tasarrufla bulunmalarını kısıtlayan bu düzenleme ve koruma hükümlerinin mülkiyet hakkını ortadan kaldırmaması adına, bu tür taşınmazların Hazine taşınmazları ile takas edilmesi yöntemi kabul edilmiştir.

Nitekim, iptali istenen bu kural ile yürürlükten kaldırılan 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 'Sit Alanlarında Kalan Taşınmaz Mallar' başlıklı 6 ncı maddesi,

'21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca, sit alanı ilan edilmiş ve onanlı koruma amaçlı imar planında kesin inşaat yasağı getirilmiş arsa ve arazilerin, Hazineye ait taşınmazlarla değiştirilmesi işlemlerinde, taşınmaz maliklerinin kabul etmesi halinde Hazineye ait taşınmazların satış işlemlerinde ödeme aracı olarak kabul edilmek üzere, taşınmazın bedelini gösteren bir belge verilir.

Belgenin işleme tabi tutulacağı tarihteki bedeli, belgede yazılı bedele kıymet takdir tarihinden itibaren kanuni faiz uygulanmak suretiyle tespit edilir.'

hükmüne amirdi.

Bu kural ile öngörülen sistem şöyle işletilmektedir:

Taşınmazı I. ve II. derece doğal ve arkeolojik sit alanı kapsamında bulunan ve takas yapmak isteyen vatandaş, önce Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne başvuru yapmakta, başvurusu üzerine taşınmaza ait 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı hazırlanıyordu. Gerekli plan ve evrakları tamamlanan takas dosyası, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne iletilmekte, Genel Müdürlük talimatıyla taşınmaza 2886 sayılı yasa uyarınca kıymet takdiri yapılmakta, kıymet takdir kararı, taşınmaz sahibine bildirilmekte, bedeli kabul etmesi halinde, söz konusu bedel üzerinden taşınmaz sahibi adına 'sertifika' adı verilen ve taşınmazın değerini gösteren belge düzenlenmekte idi. 4706 sayılı Yasa'nın 6 ncı maddesinde düzenlenen bu belge, Hazineye ait taşınmazların satış ihalelerinde ödeme aracı olarak kullanılabilmekte idi. Böylece, Hazineden alınan taşınmaz ile sit alanında kalan taşınmaz trampa edilebiliyordu.

Bu suretle gerek taşınmazı sit alanında bulunan taşınmaz sahiplerinin mülkiyet hakkı korunmakta, gerek tarihi ve doğal sit özelliği taşıyan alanlar devlet tarafından koruma altına alınmaktaydı.

5838 sayılı Yasa'nın 32 nci maddesinin 17 numaralı fıkrasının iptali istenen (b) bendi hükmü ile sertifika düzenlenmesini öngören söz konusu yasa maddesi yürürlükten kaldırılmış,

dolayısıyla mevcut sistem ortadan kaldırıldığı halde, sit alanlarının değerlendirilmesi ve taşınmaz sahiplerinin hakları konusunda yeni bir düzenleme getirilmemiştir.

Anayasa'nın 35 inci maddesinde mülkiyet hakkı, 63 üncü maddesinde tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması düzenlenmiştir. Anayasa ile koruma altına alınan ve düzenlenen iki önemli konuyu da kapsayan söz konusu düzenlemenin kaldırılması 'Yasaların kamu yararına dayanması' ilkesi ile bağdaşmaz.

'Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesi, yasaların kamu yararına dayanması ögesini içerdiği gibi, yasama organı tarafından konulacak kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin gözönünde tutulmasının gerekliliği, yine bu ilkenin doğal bir yansımasıdır. Bu ölçütler ise hukuk kurallarının korunmasında birbiriyle çatışan yararların uzlaştırılmasını zorunlu kılar.'(Anayasa Mahkemesi'nin 29.12.2004 tarihli ve E.2002/39, K.2004/125 sayılı kararı).

Taşınmaz sahiplerinin yararları ile sit alanlarının korunmasındaki devlet yararını diğer bir anlatımla çatışan yararların uzlaştırılması öngören bir yasa kuralını(4706 sayılı Yasa'nın 6 ncı maddesini) ortadan kaldıran ve bu konuda yeni bir düzenleme de getirmeyen iptali istenen kuralın kamu yararına dayanmadığı ve dolayısıyla Anayasa'nın 2 nci maddesine aykırı olduğu çok açıktır.

Diğer taraftan iptali istenen kural, Yasa'nın yayımı 5838 sayılı Yasa'nın yürürlük tarihinden önce düzenlenen sertifika sahiplerinin kazanılmış haklarını da ortadan kaldırmaktadır. Hukuk devletinin temel unsurları arasında 'kazanılmış haklara saygı' yer almaktadır. Bu nedenle de iptali istenen kural, Anayasa'nın 2 nci maddesine aykırıdır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleriyle çelişmesine yol açacak ve dolayısı ile Anayasanın 2 nci maddesinin yanısıra, 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle, 18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 32 nci maddesinin (17) numaralı fıkrasının (b) bendi Anayasa'nın 2 nci ve 11 inci maddelerine aykırı olup iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 22 nci maddesi ile 12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 7 nci maddesine eklenen fıkradaki tümceler, Anayasanın 'çayır ve meraların amaç dışı kullanılması ve tahribinin önlenmesi için devleti gerekli tedbirleri alması için görevlendiren' 45 inci maddesine açıkça aykırılığı ortadadır.

Ancak Anayasanın 153 üncü maddesindeki 'iptal kararlarının geriye yürümezliği' kuralı karşısında, doğal kaynaklarımızı işgal edip el koyanlar, söz konusu tümceler getirdiği hükümlere dayanarak iptal kararı yayımlanıncaya kadar çayır ve meralarımızda mülkiyet tesis edebileceklerdir. Bu nedenle giderilmesi olanaksız durum ve zararlar doğacağından, iptal davası sonuçlanıncaya kadar iptali istenen söz konusu tümceler yürürlüklerinin durdurulması gerekmektedir.

Öte yandan, Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın da gereğidir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir hukuk devletinde subjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur. Hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesinin hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağına duraksama bulunmamaktadır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 18.02.2009 tarihli ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun;

1) 22 nci maddesi ile 12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 7 nci maddesine eklenen fıkradaki;

a- 'mülkiyete yönelik Hazinece dava açılmaz, açılmış davalardan vazgeçilir,' tümcesi, Anayasa'nın 2 nci, 11 inci ve 45 inci maddelerine aykırı olduğundan,

b- 'açılan davalar sonunda bu taşınmazların mera olarak sınırlandırılmasına ve özel sicile yazılmasına dair verilen ve kesinleşen mahkeme kararları uygulanmaz ve bu kararlar uyarınca tapu kütüklerine konulan şerhler terkin edilir' tümcesi, Anayasa'nın 2 nci, 11 inci, 45 inci ve 138 inci maddelerine aykırı olduğundan,

2) 32 nci maddesinin (17) numaralı fıkrasının (b) bendi Anayasa'nın 2 nci ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptallerine ve uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar doğacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz."